

Cultura compartida, propietat disputada

Publicat per [Interacció](#) [1] el 04/03/2015 - 13:23 | Última modificació: 15/05/2026 - 09:10

El debat sobre els drets d'autor s'ha presentat sovint com una qüestió tècnica o jurídica. Un terreny reservat a experts, indústries culturals i organismes internacionals. L'informe que Farida Shaheed presenta davant del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides desplaça radicalment aquest marc: la propietat intel·lectual no és només una qüestió econòmica. És també una qüestió de drets culturals, accés al coneixement i participació en la vida cultural.

El text parteix d'una tensió central. D'una banda, cal protegir els interessos morals i materials dels creadors. De l'altra, una protecció excessivament restrictiva dels drets d'autor pot limitar l'accés a la cultura, bloquejar processos creatius i reduir la circulació social del coneixement. El valor de l'informe és que no resol aquesta tensió a favor d'una de les parts, sinó que obliga a pensar-la políticament.

La relatora especial recorda que el dret a participar en la vida cultural i el dret dels autors a veure reconeguda la seva obra formen part del mateix marc de drets humans. Això implica que la cultura no es pot governar exclusivament des de la lògica de la propietat privada o del mercat. També obliga a preguntar-se fins a quin punt els actuals règims de propietat intel·lectual afavoreixen realment els creadors o si, en molts casos, protegeixen sobretot grans corporacions intermediàries.

L'informe és especialment rellevant perquè apareix en un moment de forta transformació digital. Plataformes, còpia en línia, accés obert i noves formes de circulació cultural han alterat completament els equilibris tradicionals. Davant d'això, Shaheed defensa ampliar excepcions i limitacions als drets d'autor per afavorir la creativitat, l'educació, les biblioteques i la participació cultural. També reivindica les llicències obertes, com Creative Commons, com a instruments compatibles amb els drets humans i amb una concepció més compartida de la cultura.

Biblioteques, plataformes digitals i espais d'accés al coneixement s'han convertit en escenaris centrals del debat actual sobre drets culturals i propietat intel·lectual.

Biblioteques, arxius, centres culturals, escoles de música o projectes comunitaris conviuen diàriament amb aquestes tensions entre accés, remuneració, preservació i circulació cultural. L'informe recorda que la cultura no és només un bé econòmic ni un actiu competitiu. També és una infraestructura democràtica que necessita condicions materials per existir i, alhora, espais oberts perquè la ciutadania pugui participar-hi, reinterpretar-la i transformar-la.

Referència

Shaheed, F. (2014). *Políticas sobre los derechos de autor y el derecho a la ciencia y la cultura (A/HRC/28/57)*. Consejo de Derechos Humanos de las Naciones Unidas.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: accés a la cultura

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2015/cultura-compartida>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e150056.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5682>